

PAMOKSLAS

APEI ŠEŠTĄ PRISAKYMĄ DIEVO*

Sakytas Kretingoj metūse 1819,
laiku aktovos Nekalto Prasadėjimo Švč. M. P.

JURGIS AMBRAZIEJUS PABRĖŽA

Omnis immunditia... nec nominetur in vobis, sicut
debet Sanctos (Ephes. 5, 3).

Visokia nečystata... tegul nebūs nė minavota, kaip
pridera šventiems.

Sako Šv. Povilas Apaštolas

Šventas Povilai! Kad gyventumi tūse paskučiausiūse laikūse
mūsų, o atsieitų tau teip, kaip ir mun dabarčiuo apei užde-
gimus nečystus sakyti, kokiais, meldžiamas, žodžiais sakytu-
mi? Kad tau nugis atsieitų ant to grieko pakilti? Kad tau atsi-
eitų tą gaisrą, kuriuomi cielas svietas dega, gesyti, meldžiamas!

* Publikuojamas Jurgio Ambraziejaus Pabrėžos pamokslas parengtas iš rank-
raščio, saugomo Vilniaus universiteto rankraštyne (F-9 3360, p. 541–556).
Pamokslas parašytas šiaurės žemaičių kretingiškių tarme autoriaus rašyba.
Publikacijos tekstas iš dalies transliteruotas, iš dalies transponuotas remiantis
žemaičių kretingiškių garsų atliepimais bendrinės lietuvių kalbos garsams.
Kai kurių pamoksle vartojamų rašmenų atitikimo tam tikriems kretingiškių
tarmės garsams nustatymas yra hipotetiškas, nes tarmės fonetinė sistema nuo
Pabrėžos laikų yra nemažai pakitusi. Pridėtos originalo tekste rašmeninio
atitiktens neturinčios (tarmėje fonetiškai nunykusios) veiksmažodžių esa-
mojo laiko 3-iojo asmens, vardažodžių vienaskaitos vardininko bei vyriškosios
giminės pusdalyvio galūnės. Laužtiniuose skliaustuose nurodomi trūkstami
(Pabrėžos praleisti ar būtini žodžiui suprasti) skiemuo ar raidė.
Lotyniškų citatų tekstas – kaip originale. Nuorodos į Šventąjį raštą sušiuo-
laikintos. Kursyvu išskiriama: lotyniškos citatos (originalo tekste pabrauktos)
ir jų prasmę atitinkančios teksto atkarpos.
Lotyniškų citatų autoriaus vertimai publikacijoje išskiriami kursyvu.
Laužtiniai skliaustai žymi pamokslo teksto intarpus, Pabrėžos prirašytus
paraštėse. (Parengėjos pastaba.)

Kokių žodžių imtumys? Sakei pirmiesiems krikščionims efe-
zionams: tegul apei tą grieką tarp jūsų anė minavoti nemi-
navojas, tegul kožnas sergas baisios mislios, o dar didžiaus
žodžių begėdiškų. Ir to užteko ant parsergėjimo anų pirmųjų
šventablyvų krikščionų. O! Kad tu nugis gyventumi ant svieta,
Šventas Apaštole, o prisistebėtumi žmonims rožnių stonų ir
amžiaus. Kad pasiklausytumi, išgirstumi žodžius nečystus,
daines begėdiškas, rokundus, dvokančius meile nečysta, pil-
nus papiktinimų. Kad pažvelgtumi, Šventas Povilai, į numus
krikščionų mūsų amžiaus, išvystumi pilnus pašalius visokių
bjaurybių nečystų. O kad Tau Dievas dar pazvalytų išvysti
širdį mūsų krikš[č]ionų, o kaip ten strošnią daugybę atrastumi
jau įsikirmėjusių pasidabojimų, širdies baisių prisiklejavimų
pri asabų ir mislių nečystų baisių baisiausių. Nu kad ant tų
visų kūniškų bezbažnumų norėtumi pakilti, Šventas Apaštole,
meldžiamas! kokių žodžių imtumys? Perkūnijų reiktumiat, ne
žodžių, ant pargalėjimo tos palaistuvystės, o nežinau, ar betek-
tumi ir žodžių?

Mun sakyti jums išpula apei tą špetniausį grieką. Apei tą
grieką, už kurį Dievas kuo didžiausiai karojo, pagaliaus re-
giamai, kaip tai padarė laiku patapo ugulno. Kaip pakarojo
penkis miestus Sodomos ir Gomoros, sudegindamas ugnia, iš
Dangaus išleista. Ir kitose daugybės vietose ir laikūse rožnius
nečystatinykus strošniomis karonėmis karojo. Apei tą grieką
reikia mun sakyti, apei kurį sako Šventas Remigiušas, Vys-
kupas Remenskasis sako, jogei dėl grieko kūniško, išėmus mažū-
sius, kurie pirm įgavimo proto su tu svieta parsiskyrė, ledva
nekurie tebūs išganyti, mažne visi dėl nečystatos nuoeita į pek-
lą. Propter vitium carnis, exceptis parvulis, vix aliqui salvantur
(S. Remig. Eppus.).

Išpula, reikia mun sakyti. Bet, ai Dievaliau! Kaip čia sakyti
apei tą špetnybę nečystą! Bėda! ir strošni bėda! Nu kaip čia sa-
kyti teip gražiame susirinkime jaunuomenės? Bėda mun! Ale

didesnė bėda lauka munęs, jei kas ant Sūdnoš Dienos šauksias pri Dievo, jog par nesakymą kunegų prapuolė iš nežinojimo. *Vae mihi est, si non evangelizavero* (1 Kor 9, 16). To tatau bijodamos atsivožijau ir apei tą špetniausį grieką sakyti. O pri to dar dvi pričyni slušniausi ugina muni ant sakymo to: *viena*, kad čystieji iš tolo bijotumias visokios nečystybės, *antra*, kad susitepusieji tu peklos degutu, kuo greičiausiai keltumias iš grieko teipo baisio. Ko ydant darodyčio, sakysiu:

Pirmiaus: Apei nečystatą. *Antrą:* Apei špetnumą to grieko. *Tretį:* Apei karones už tą grieką. *4ta:* Apei spasabus ant atsikėlimo iš nečystatos.

Smirda, klausytojai! Smirda špetnybės nečystos. Parsergu nosis užkimštis, nes jei neturėsiat to užstražnumo, tvaikas to grieko galia jumis noglai užmušti ant dūšios. Bet kame čia tus kamštelius atrasti? Šitai mūsų Geradėjas visu didžiausis Ponas JEZUS mūsų turia tokių kamštelių be skaitliaus: kuriam Ans teiksias užkišti nosį ir ausis, už tiesą ne tiktai sveikas paliks, ale dar pažytką apturės iš to pamokslo. Prašykiat tada Išganytojaus, kad Ans pats keravotų ausis ir širdį mūsų par tą pamokslą.

JEZAU čysčiausis! Pastiprink muni visu pirmiausiai loska tavo ypatinga, ydant apei teip baisį grieką sakydamas visur pagal noro tavo elgčios. O vienkartu žvilgterėk ir ant klausytojų muno, kurie mylėdamys Tavi susiejo čionai. Uždek širdį jų ugnia malonės tavo, ydant tiems, kurie liuosi tebėra nuo to grieko, būtum tas pamokslas pabudinimu ant didesnio bijojimos visokios nečystybės, o kurie tąmi smala jau yra susmirde, ydant pažindamys strošnij savo suklupimą, ašrios imtumias pakūtos.

O Švenčiausia Marija Pana! Užtarytoji mūsų visų! Tu čysčiausia lelijele nekaltai pradėta! Išprašyk nuo Sutvertojo dėl mūsų tos loskos, ydant tas pamokslas būtum ir su padauginimu garbės Dievo, ir su mūsų pažytku dvasišku.

Dalis pirma

Amžiūse mūsų rados tokios ličynos ant svieta, kurios rodos būt kaip žmonys, o vienok nėra žmonimis. Turia anos akis, bet nemato, turia ausis, bet negirda, turia galvą, rankas, kojas ir cielą stovylą žmogaus, ale negalia žmogu vadinties. Dėl ko? Nes žmogus turia protą, o tos lervos negalia vadinties protin-goms. Tokiomis ličynomis yra visi tie, katrie ir širdėj savo dūmo[ja], ir kitiems atsivožija plepėti, sakydamys, jog nečystata nėra grieku. Nu argi tai ne dyki balvonai? Rega patys pri-sakymūse Dievo, girda Evangelijo[je] Švento[je], kaip yra pei-kama nečystybė – aniems vienok tiktum, kad nebūt grieku.

Kaip tad jums rodos: ar yra grieku nečystata? Visokia nečys-tata, ar tai darbu pačiu, ar žodžiu, arba širdžia ir mislia viena papildyta, visados yra grieku, ir ne jeib koku grieku, ale smer-telnu. *Nolite errare: neque fornicarii, neque adulteri, neque molles, neque masculorum concubitores regnum DEI possidebunt* (1 Kor 6, 10), – *Neklyskiate: nei palaistuviai, ... nei svetmoternykai, nei nečystieji, nei su vyriškais kurie dargčiojas, neapturės Karalystės Dievo.* Žodžiai vėl nečysti jogei yra grieku smertelnu, eiškiai matom, jog tokie žodžiai paeita iš širdies, pripildytos nečys-tata. *Ex abundantia cordis os loquitur* (Mt 12, 34), – *Iš gausumo širdies burna bylo, sako Ponas JEZUS.* Kurs vėl širdėje bovijas ne-čystata, tai teipogi smertelnai griešija, kurią teisybę regiam eiškiai anūse žodžiūse Christuso Pono: *Omnis, qui viderit mulie-rem ad concupiscendum eam, iam moechatus est eam in corde suo* (Mt 5, 27), – *Kiekvienas, kurs veiza ant motriškos dėl pageidimo jos, jau svetmoteravo su ana širdėje savo.*

Kas tada atsivožytų tvirtinti, jog jeib kokia nečystata, ar tai darbu, ar žodžiu, arba mislia pačia papildyta, nėra grieku, tas būtum pryšingas žodžiams paties Dievo. O kas pryšinas Moks-luo Dvasios Šventos, tas ne tiktai, teip blazgatydamas, griešija

smertelnai, ale dar tuolydžia įpula į iškeikimą Bažnyčios Šventos (Conc. Trid. Sess. 4). Heretiku randas.

Tegul tada naujos mados piliozopai, arba eiškiaus sakant, palaistuviai, kurie darbais savo atstojo nuo vieros, o kurių daug jau rados ir tarp prasčiokų pačių, tegul gerai įsideda, jog nėra nė vieno grieko nečysto, tyčiomis padaryto, kurs nebūtum esąs grieku smertelnu.

Nu, jei vieną kartą nečystą vieną mislią mislijus teip strošnus yra griekas smertelnas, koks bebūs griekas nečystą žodį kalbėjus, o tai dėl duoto papiktinimo girdantiesiems? Koku bebūs griekas begėdiškos svevalios? O Dieve mylėk, jei kas pačiu darbu dasileido kurvystės: jau čia strošniausią bezbažnastį ir strošniausį grieką papildė.

Jei vieną kartą nečystata papildyta teip strošniu yra nuosidėjimu, kokia bebūs špetnybė papratimas nečystatos? Tas, kurs be partrūkio gulia papratime nečystatos, teip yra nečeslyvas, jog kad kurią valandą ir negriešija darbu, vienok visados griešija prisirišimu širdies pri grieko ir mylėjimu nečystybės. Ir dėl to, kad toks eita spaviednės, ne tiktai negauna griekų atleidimo, ale dar nauju grieku – šventvagišnos absaliucija apsunkintas paeita nuo spaviednyko. Jei toks atsivožija priimti Švenčiausį Sakramentą, judošiškai priema ir strošniausį grieką negadnios kumunijos papildo. Vienokiai iš visų nečystatinykų tie visu strošniausio[je] gulia prapultė[je], kurie viename kieme gyvena su tu, su kuriu nuosideda. Kožnas toks ir kožna patol par spaviednę negauna atleidimo griekų, pakol arba tos asabos, su kuria griešija, neišvays laukon iš numų savo (jei galia), arba pats neišeisias iš tokių numų (jei teipojus galia), arba, jei nieku būdu negalia atsitraukti, pakol ben ciela širdžia nebkęs ir nuo griekų liausias.

Nelygiai teipojus sunkesniu yra grieku dasileisti kokios bezbažnasties kūniškos su nekataliku. Ir tai ant spaviednės kaničniai reikia išrožyti. Nes toks paškudnykas pačiai vierai šventai strošnią daro krydvą.

Lygiu spasabu strošnesniai griešija apiekünai, dasileisdams kokios piktybės su tais, kurius turia apiekoje savo. Nes tai nemieruotai strošnus bezbažnumas, kad piemuo randas vilku ir sudrasko avelę. Tą apiekünystę ant spaviednės reikia išrožyti kaničniai.

Ant galo priminu ir tai, jogei tie, kurie laiko dėl savęs palaistuvį numūse savo, jei lig trijų kartų parsegėti neišvaro laukon iš numų savo to arba tos palaistuvės, Bažnyčia Šventa pri-sako vyskupams publičnai iškeikinti ir atskirti nuo draugystės viernųjų. *Concubinarii ter admoniti excommunicandi ab Episcopis* (Trid. Sess. 24. c. 8).

Kl. – Argi tad nėra vieno grieko nečysto, ben mislia papildyto, nėra paušedno, mažo?

At. – Bili tiktai su geru nuosimanymu, iš geros valios yra papildytas, kožnas griekas nečystas ar tai darbo, ar žodžio, ar pačios mislios, yra grieku smertelnu. Kaip jau pirmiaus pasakiau: visi tada, kurie atsivožija blazgatyti sakydamys, jog nečystos svevalios mažu tėra grieku, visi yra dykais malagiais ir iškeikti yra nuo Bažnyčios Šventos (Trid. Sess. 4. de Canonicis Scripturis).

Kl. – Pri ko galia būti geriausiai prilyginta nečystata?

At. – Pri brantų. Nes kaipo brantai vieni yra baisi, kiti dar baisesni, teip ir nečystatos griekai – vieni baisi, kiti dar kuo baisiausi.

Apei gatunkus grieko nečysto

Kl. – Kelerioki tad yra brantai nečysto grieko? [–] Atsakau žodžiais Švento Dovydo: *Illic reptilia, quorum non est numerus* (Ps 103, 25), – Čia kirminai, kurių nėra skaitliaus nebėra. Vienas gyvis baisesnis, kitas baisesnis, o kitas dar visu baisesnis. Driežai baisi, gluodenai bjauresni, žalčiai dar piktesni, o gyvatės visu bjauriausios. Teip ir nečystatos griekai. Baisi kurvystė, kad

valna asaba su valna nuosideda. Tokiems seniai vieta patiekta ežere peklos, degančiame siera ir ugnia. *Par[s] illorum erit in stagmoterystè, kad žanotas sugriešija su nežanota, o dar pikčiaus, jei su žanota. Tas griekas yra bjauriausias tarp kitų brantų nečiausia: Qui autem adulter est, ... perdet animam suam. Turpitudinem et ignominiam congregat sibi, et opprobrium illius non delebitur* (Pat 6, 32–33), – *O katras svetmoternykas yra... prapuldys dūšią savo. Bjaurumą ir znewoga renka sau, ir čydijimos iš jo nebengsias.*

3° Tretieji yra teip baisi žmonys, jog atsivožija pagaliaus su savo gentimis paškudnyties. Tas griekas vadinas gentystmone. Tą gentystę spaviedojanties kaničniai reikia išrožyti, kurio[je] karto[je] buvo gentystės.

4° Kiti vėl teip yra padūkę, jogei būdamys ypatingais apžadais prižadėję Ponuo Dievu čystatą, dar paškudnijas tais raugais kūniškais, jei ne darbais, tad žodžiais, jei ne žodžiais, misliomis nečystomis arba kūno baisiais gražumais. Tokie spaviedodamos pavyni išreikšti, jog turia apžadus čystatos. Nes viename anų griekė dubultas yra griekas nečystatos.

5° O griekai prieš natūrą? Gana! Anė minavoti nebnoriu. Smirda tos bjaurybės losnai pati pekla. Sodomystè, kad vyriškas su vyrišku etc. Bestijonystè, kad su bestijomis. Savęs gvaltavonės, kad kas patsai su savi griešija. Meldžiamys, bėkiam šalin kuo greičiausiai nuo tų visu bjauriausių raupų dūšios. Prakeiktas, kurs tokių bezbažnasčių atsivožytų ir mislia viena dasileisti. Tokiam spaviedojanties reiktų kaničniai išrožyti, kokiam yra stone ir kiek kartų teip špetniai padarè.

Tie griekai norint visu bjauriausi yra, vienok bengi visi turia už griekus. Bet yra dar kiti griekai nečysti, kurių nekurie anė už mažiausį grieką neturia, o vienok nieko tai aniems nemačija, nes kiek sykių dasileida, tiek sykių visados smertelnai sugriešija. Pasiklausykiet gi nugis apei tas bjaurybes.

Apei griekus penkių kūno pajautimų

Nėr nė vieno kūno pajautimo, kuriuomi negalėtų žmogus nuosidėti prieš čystatą. Ir teip:

Pajautimas dasilitėjimo

1° Griešija smertelnai, kurs tyčiomis, iš geros valios ir be slušnio reikalo prisitinka gėdiškai ar tai savęs pats, ar kito žmogaus, arba gyvolio ir neprotingo kokio sutvėrimo. Tokiais griešnykais yra visos motriškosios, kurios džiaugdamos prisitinka savo krūtinės. Dar piktesniai griešija, kad vyriškas arba motriška gėdiškų vietų kūno savo prisitinka. Dar strošnesniai griešija, kad vyriškas vyriško arba motriška motriškos noris ir par drabužius gėdiškai prisitinka. Visu pikčiausiai griešija, kad vyriškas motriškos, arba motriška vyriško nepristauniai prisitinka. Ant spaviednės reikia išrožyti ir savo stoną, ir stoną tos asabos, kurios kas prisitiko.

2° Griešija smertelnai, kurie ir kurios rožniais susispaudimais arba kitais pačiam Ponuo Dievu žinomais spasabais ieško pryžasties ant padarymo sau kūniško gražumo. Tą patį sakyti apei kasymos begėdišką. Apei šildymą rankų įkišusias vietose gėdiškose. Tą sakyti ir apei guliančius patale be marškinijų dėl blusų.

3° Griešija motriškosios, kurios, nešiodamos kūdikius, pazvalija tiems kūdikiams groboties po antį dėl gražumo kūniško. Griešija auklės didžiosios, kurios didžiai meilingai nešiodamos kūdikį, iš to įpula į gražumą kūnišką. Ir tie baisiai griešija, kurie matydamos motrišką didžią nešiojant kūdikį ne savo, blazgatija tardamys: ar negali papenėti[?]

4° Smertelnai griešija, kurie su savo snukiu motriškajai į krūtinę girnas kala. Smertelnai griešija, kurie dėl juoko padarymo su koku medeliu mojuo[ja], leida kraujį motriškai iš vietų neviežlybę. Teipojaus griešija ir dročiai, kurie trauko motrišką par mintuvus arba par ožį. Griešija po mynėjus, kurie už krašto

sijono sugrobę valkio[ja] motrišką po kluoną. Kurie kopūstus slėga. Griešija, kurie su savo barzda trina veidą motriškųjų. Strošniai griešija, kurie su kepure trina antį motriškos. Ir kiti visi bjauri sveivalnykai, kaip tai svilintojai, draskytojai ančio motriškųjų, ir pasiturėtojai, ir kurie tai matydamys juokas, ir kurie murdo į antį motriškųjų arba po sijono tad spalius, tad sniegą, tad kitą ką, – visi griešija smertelnai.

5° Griešija kriaučiai, kad mieruodamys begėdiškai elgas arba pleška.

6° Griešija, kurie kilno[ja] motriškosias nuo žemės, o vienu kartu griešija ir motriškosios, kurios duodas teip kilnoti.

7° Griešija motriškosios, kurios utinėdamos vyriškojo galvą, atremas į krūtinę.

Bet kas čia teip trumpame laike visus nečystus dasilitėjimus galia apsaakyti? *Illic reptilia, quorum non est numerus, – Čionai gyvis kirminų, kurių nė skaitliaus nėra.*

8° Pri to skaitliaus prigulia motriškosios, kybinančios vyrišką dėl įvedimo į svevalią negerą.

9° Griešija ir tie arba tos, kad katula nesėdlyvai kokią asabą. Griešija ir tos, kurios žudant sako: aš nebijaus katulio.

10° Griešija tos, kurios žiedus nešio[ja] ant pirštais dėl priviliojimo vyriškųjų ant kūlimos. Griešija tie, kurie mausto žiedus motriškoms nuo pirštų, o tai su kokioms kitoms suosliomis!

11° Griešija tos arba tie, kurie iš malonės kūniškos taisos kupeto[je] sėsties arba viename vežime važiuoti. Ir kurie sėdėdamys kabinėjas vienas ant antro kaklo, vienas antrą kumščio[ja], kojas mynio[ja], rankas spaudo. Važiuo[ja] susikabinę losnai vyras su savo prietelka. Ir tie baisia griešija, kurie spardos į neviežlybas vietas.

12. Smertelniausiai griešija, kurie vyriški su motriškosėms gulia viename patale, kad ir ne par ilgą laiką, kad ir par launaką arba pakaitį tiktai. [Griešija jaunieji gulėdamys viename patale po zalių. Griešija piršliai, kurie po zalių rėdo į kupetą gulti,

ir numiškaiai, kurie pazvalija.] Tankiai smertelnai griešija ir tie, kurie gulia viename kambarė[je] su motriškosėms. Tiems tatau slūžija anie žodžiai Dvasios Šventos: *Qui amat periculum, in illo peribit* (Koh 3, 27), – *Kursai mylia pavojumą, prapuls aname.*

13. O griekai veselių? JEZAU! Susimilk ant žmonių apjakusių, o duok aniems apšvietimą! Visi griešija, kurie iš piktos malonės rankas spaudo, kojas mynio[ja], į negeras vietas kumščio[ja]. Myluojas, bučiuojas, [į burną liežuvį kaišio[ja]], grūžuojas, ant kaklo kabinėjas arba par liemenį susikabinė[ja]. Grumas, traiškos, spaudos. Tanciavo[ja], šokinė[ja], o tai vis teip vyriški, kaip ir motriškos iš nečysto širdies palinkimo daro: tai vienok visu baisiausia bezbažnastis, kad pagaliaus ir patys vyrai žanoti, ir pačios bobalės surukusios dar tomis špetnybėmis mozojas.

Pajautimas kaštavojimo ir uostymo

Galia atsirasti tokių bezbažnykų ant svieta, kurie, būdamys pasileidę, ant viso atsivožytų tad liežuvium, tad lūpomis, tad burna prisitikti kokių begėdysčių arba kaštavoti: tokie visi griešytų smertelnai.

Teip pat griešija, kas nosį savo bovija kvapais nečystais. Ir tos motriškosios, kurios kvėpinas aleikomis dėl patikimo vyriškiems, visos griešija.

Pajautimas girdėjimo

Griešija, kurie tyčiomis klausos gėdiškai bylančių ar pasakas baises kūniškas pasakojančių, ar mįsles nečystas mąstančių. Piktesniai griešija, kurie nečystus žodžius girdėdamys juokas.

Griešija, kurie piktų gėdiškų dainių klausos tyčiomis.

Griešija tie, kurie par sieną klausos, norėdamys išgirsti nečystatų kokių. Čia vertas daiktas užsistanavyti žanotiesiems, kurie vaiką arba šeimynystį savo guldo ne tiktai už sienai, ale dar tame pačiame kambarė[je]. Visi tokie žanotieji daugybės griekų smertelnų randas kalti.

Pajautimas regėjimo

Griešija visi vyriški ir motriškos, kad veiza tyčiomis, be slušnio reikalo ant gėdingų vietų kūno savo. Kad motriškoji steba džiaugdamos į antį savo.

Sunkesniai griešija, kad gėdiškai veiza ant svetimų asabų savo gatunko. Dar piktesniai griešija, kad stebas ant kito gėdiškai ne savo gatunko asabos, ar tai ant nuogo kūno, arba kad noris par drabužius. Čia tegul užsistanavija, kurie pirtė[je] arba plaukydamos, ar vanoj negražiai stebas ant kito, ir kurie į mažus vaikus nepristauniai stebas.

[Smertelnei griešija, kurie stebas ant begėdiškai pirštais rodančių. O tokie rodytojai tolie strošnesniai griešija. Teipog kurie ant negero akimis mirkčio[ja]. Ir kurie gėdiškai komedijas rodo. Ir tie, kurie į tokius stebas. Ir tie, kurie rašo begėdiškus raštus arba anus skaito.]

Griešija, kurie tyčiomis stebas begėdiškai ant gyvolių, paukščių, kirminelių.

Griešija, kad kas stebas ant abrozų gė[di]škai maliavotų. Arba ant stovylų, gėdiškai ištaisytų, kaip po veselias ir linų mynes galia tropyties.

Griešija, kad kas regėdamas ar gyvolį, arba žmogų negerai siaubant, stebas.

Griekas yra ir ant veido kieno stebėties su nečystu pasidabojimu[.]

Apei griekus žodžių

Griešija smertelnei, kurie gėdiškas kalbas bylo. Daines kūniškas dainiuo[ja]. Mįsles ir pasakas bjaurias nečystas pasako[ja]. Ir tie tiek griekų vienkartu papildo, kiek žmonių kožnu kartu girda, ir dar kokio stono tie žmonys yra, tokių ir griekų kaltais randas.

Griešija, kurie ir kurios sako: tatai munoji, tatai munasis.

Griešija bobutės, žmonos ir vyrai, kad prieš nereikalingus pleška tad apei pagimdymus, tad apei laikus pastojimo. Tad apei stono moterystės pavynastis.

Griešija smertelniausiai, kad tokius žodžius pleška, kuriuos galia ir ant gero, ir ant pikto apversti.

Griešija, kurie pri lyginimo gyvolių arba pri papjovos gėdiškas dalis kitiems rodydamys pleška gėdiškai.

Visi tie ir tiems padabni kalbų nečystų griekai pasididina: 1° daugumu girdėtojų, 2° vyresningumu blazgatijančiojo. Ir pasipiktinimu paties gėdiškai kalbančiojo.

Apei griekus mislių

Griešija, kurie širdėje savo nečystu daiktu iš geros valios bovijas. O juo kas bjauresne mislia bovijos, juoba smertelnesniai sugriešijo. Juo kas par ilgesnį laiką bovijos, juoba sunkesniai sugriešijo. Ant spaviednės reikia pasakyti ne tiktai, kokia mislia buvo, ale kaip ilgai tą mislią turėjo. Ir kaipo pats pasipiktino.

Sunkiaus griešija, kurie kūnišką gražumą sau daro arba kad jam užpuolus bovijas juomi.

Griešija, kurie duoda pričyną sau ant nečystų sapnų ir kurie atsibudę bovijas sapnu nečystu.

Apei griekus begėdiško apdaro

1° Griešija vyriškieji, kurie ar tai prastoms dienomis, ar šventomis teip neskromniai nešio[ja], jog begėdišką jų stovylą regiantiesiems eiškiu yra papiktinimu.

2° Griešija, kurie vyriškieji arba motriškosios dėl skūpumo savo teip nuodriskusiu nešio[ja] drabužiu, jog begėdystėmis savo yra papiktinimu regiantiesiems.

3° Griešija gimdytojai ir gaspadoriai, kurie turėdamys neduoda drabužių, par ką pusplikiai valkiodamos strošni daro papiktinimą.

4° Griešija motriškosios, kurios nenešiodamos šniūrelkos antį marškinių laiko par daug ilgą. Kurios kaklą laiko neužrištą. Kurios galėdamos nešioti valkiojas be šniūrelkos. Kurios nešio[ja] šniūrelkas arba strubkes labai iškirptas, su trumpais liemenimis, su dum tiktai aplikum apačioje, o viršuo be aplikų arba nesukabintus aplikus.

5° Griešija motriškosios, kurios tyčiomis iškelas antį arba žyvata. Sijoną neviežlybai laiko.

6° Griešija motriškos, kad po kitų akimis nuogai nuosidariusios kretas, blusinėjas, utinėjas neviežlybai.

7° Griešija motriškės, kad neskromniai kūdikius žindo. Ir kurios kūdikiams sukela po juosta marškinelius labai aukštai.

8° Visos griešija, kurios cacines par daug didžias laiko. O dar pikčiaus, kad tą cacinę uždabija karoliais.

9° Griešija visi ir visos, kurie ir kurios par daug didžiai puošas dėl patikimo kam. Norint tas puošimos būtum ir skromnus.

10° Griešija, kad be reikalo apsidaro vyriškas motriškai, ir pryšingai, motriška vyriškai.

11. Griešija, kas lėlėms bovijas. Labiausiai, jei gėdiškai su jomis bovijas.

12. Griešija gimdytojai, kad vaikus savo nedrauda nuo begėdiško puošimos. Pikčiaus griešija, kad patys liepa.

Apei griekus iš nesergėjimos pryžasties, vedančios į grieką nečystą

Kas netraukas šalin nuo pryžasties, vedančios ant jeib kokio nečysto grieko, visados griešija: *Qui amat periculum, in illo peribit.*
Griešija tada:

1° Kurie vyriškieji su motriškosėms tanciavodamys tad apsikabinė[ja], tad rankas spaudo, tad tokius tancius šokinė[ja], kur be prisitikimų gėdiškų neapsieita, kaip tai kukutis. Tad kurie tanciavodamys junta nečystus širdies tvyskulius. Tad kurie tokius tancius tanciavo[ja], kur užduoda pakūtas begėdiškai, ir uždavėjai tokių pakūtų, ir pildytojai, ir kurie išmoko baisius tancius tanciavoti, ir muzikantai, kurie grieža teip bjaurius tancius, o pagaliaus ir kurie su ukata veiza ant teip tanciavojančių – visi griešija.

2° Griešija, kurie žiedu grieždamys, asabas sau myliamas minavo[ja]. Teipogi kurie su motriškosėms žiužius kaišio[ja] pro kenklių apačią ir gaudo.

3° Griešija, kad veizas ant begėdiškų metelnykysčių.

4° Griešija, kad koks vyriškas ne su savo prietelka, arba motriška ne su savo vyru turia prietelystę, gyvena santaiksle, tankiai, o mylai pasirokuo[ja], kad mokus vienas nuo antro kokių daiktų, noris gerų. Kad taisos į tavarčystą kur eidamu – vienkartu išeita ir pareita tad iš bažnyčios, tad iš bankietos, tad nuo darbo etc. Kad ar tame pačiame kieme, arba kitame būdamys bičiulaujas tarp savęs, vienas pri antro lankos, norint ir dieną, ką turėdamu pusiau kąsnį dalijas. Kad myluojas, grūžuojas, vienas antrą iš malonės glosto. Vienas antro drabužius priema kavoti, siūti, skalbti.

5° Griekas yra, kad kas tavarčau[ja] ir su savo gatunko asaba, jei ta asaba yra vedanti gyvenimą svietišką nedievobaimingą.

6° Griekas yra, kad iš geros valios eiti pri tokios tavarčystos, kur žinai ben vieną esant svevalno gyvenimo arba burnos nečystos.

7° Griekas yra, kad vyriškas su motriška žertavo[ja], kulas, grumas, juokuo[ja], ant lovų vartaliojas. Nes iš to kuo tankiausiai tvyskuliai širdies ir pikti kūno pasijudinimai randas.

Griešija ir motriškosios, kad vyrišką kybina, tad pastūmės, tad kepurę nuomes, tad aptrėkš, tad ką kita padarys.

8° Griešija vyriškėji, kurie su kepure antį motriškos trina.

9° Griešija mergiškos, kurios svečius nuoleida į patalą arba palyda keliu nežinodamos gerai apei cnatą vyriškojo.

10° Griešija motriškosios, kurios tyčiomis veržas tad žalnieriuo valgyti nešti, tad į lažą, tad į sargybą, į talkas, į bankietas, į jomarkus.

11° Ach! Ką besakyti apei tus laidokus, kurie kad išvys motriškosias vienas savo būrelė[je] atgulus, tad anie turia įsigriauti į tarpą.

12° Ką apei tus, katrie nešio[ja] motrišką tad ant savo keļiais, tad klėbė[je], tad ant arkliu užpakalė[je] jodina, o visu baisiausiai, kad ant savo sprando antsodinęs[is] nešio[ja].

13° Griešija gimdytojai, [kad] savo kūdikiams, ar tai vaikeliams, ar mergelėms, pazvalija į nakvynę eiti pri susiedo vaikų. Sūdas Pono Dievo parodys, kaip daugel pikto dedas tokiose nakvynėse.

Muno amžiuo[je] girdėjau, ir kelis kartus, kad vietomis vyriškėji su motriškosėms vienu metu eita į pirtį. Tokie palaidūnai smertelniausiai griešija.

Ar griešija tie, kurie gėdiškai plepant parspėta, sako: Nėr grieko apei tai kalbėti, ką su savi nešiojam? O blužnierčiau! strošniausį grieką jau ne iš slabnybės, ale iš zlasties papildai.

O kad kam prieš čystatą suklupus nieko nekengės, ar čia reikia iš to spaviedoties?

– Tai apjakėlis arba apjakėlė būt čysta, kad teip dūmotų. Jei mislyte pamislijus yra griekas smertelnas, kaip nelygiai strošnesnis griekas pačiu darbu dasileisti. Nieko nepalengvina grieko, kad nieko nekengė.

Gana apei tas baisybės kūniškas, nes kad kas ir cielą dieną pasakotų, niekas visų bjaurybių neapsakytų. Eikiam jau pri parodymo špetnybės to grieko.

Dalis antra

Nereiktų mun anė priminti apei špetnybę nečystatos. Kožnas uvožnas galia ir pats dasimislyti. Bet jogei tas griekas teip žmogų apjakina ant proto, jog ir patys mėšlai rodos cukrais saldžiausiai, dėl atidarymo tokiems akių sakau:

Pirmiausiai, jog nečystatinykus Raštas Šventas prilygina pri bestijų: *Equi amatores, et emissarii facti sunt, unusquisque ad uxorem proximi sui hinniebat* (Jer 5, 8), – *Arkliais stanavijančiais rados, kožnas žvengė pri prietelkos artimo savo*. Ir Šventas Archaniolas Rafolas prilygina nečystatinykus pri gyvolių: *Suae libidini ita vacent, sicut equus et mulus* (Tob 6, 17), – *Savo geiduliuo kūniškam teip užganą daro, kaipo arklys*.

Antra: uvožok, žmogeliau! kurs paškundnijys nečystatos grieku, ką tu sakytumi, kad kas visu geriausį tavo darbą sugadintų sušpetnytų? Ach! kaip skaudu būtumiat kentėti! O tai sunkesniai būt, kad tas daiktas labai brangiai kaštuotumiat! Žvilgterėk nugis patsai ant savęs: tu esi tokiu bezbažnėliu, tu gadini parėdymą Pono Dievo savėje, atmetęs[is] protą į šalį, duodi valią kūniškiems tavo geiduliams. Apleidęs dūšią, kūnu tavo losnai bestija dagadiji.

Žvilgterėk, meldžiamas palaistuvi! Žvilgterėk ben ant kryžiaus mirštančio Išganytojaus tavo! Šitai tiek anam kaštuoji, kiek jam kaštuo[ja] visi kentėjimai ašriausių mūkų, kiek jam kaštavo krau[ja]s Jo Švenčiausis. Argi vertas esi vardo žmogaus išmintingo, kad savo dūšią, krauju Išganytojaus apmazgotą, apent mozoji nečystais griekais? Kad cielą pažytką iš mūkos jo dėl tavęs į nieką apverti. Tu nendznye, atsivoždamas ant nečystatos, savo špetnybėmis krydviji ir Bažnyčią Šventą, Motiną savo. Jei motinai po nuosidėjimo dukteries ronija ta nuodėja širdį jos, tad nelygiai skaudesnij sopulį daro Bažnyčiai Šventai kožnas nuosidėjimas krikščionies prieš čystatą.

Kas tavi teipo visiems nekentamą padarė? Pats regi, jog nečystata. Tadgi iš to dasimislyk špetnybės to grieko.

Prabočykiet, myliausieji, kad pasakysiu, jog Pranašas Joel[is] nečystatinykus vadina *supuvusiais gyvoliais mėšlūse savo*: *Comptruerunt iumenta in stercore suo* (Jl 1, 17). Šventas Grigalius tvirtina čia išsimanant kūniškus žmonis par supuvusius gyvolius (S. Greg 24, Moral. 6). – Kaip vadinat gyvolį padvėsusį ir jau pūnantį? Maita. Sterva. Tasgatis cielas gražumas kūniškųjų. Kas tą kūnišką paškundnyką padarė maita sterva? Nečystata. O špetnybė neišpasakyta, kuri teip žmogų sušpetnija!

Dalis trečia

Špetnus ir labai strošnus yra visoks griekas nečystatos, kaip jau girdėjot. Bet tolie strošnesniu pasirodys, kad veizėsma, kaip ans žmoguo iškadija.

Teip yra nečėslyvas kožnas nečystatinykas, jog ir čia, ir po smerčio prapuolęs yra.

Ar žinot, ant kurių žmonių turia valią kuo didžiausią biasas? Ant nečystatinykų. Teip apznamenijo esant Šventas Rafolas Archaniolas: *Audi me... qui... suae libidini ita vacent, sicut equus et mulus... habet potestatem daemonium super eos* (Tob 6, 16–17), – *Klausykias, kurie savo geiduliuo kūno teip užganą daro, kaip arklys, turia ant jų čertas valią*. Tą pačią teisybę parodė ir pats Išganyto[ja]s, kad iš apsėsto žmogaus išvaręs šetonus, pazvalijo aniems lįsti į paršus, par tą parodė eiškiai, jog ant tų vel[nia]s turia valią, kurie veda gyvenimą losnai paršai (Mk 5). Teip išguldinė[ja] Šventas Augustinas (Joan. Tract. 6). Paršas niekados neveiza į dangų ir nemislija aplink jį; teip ir nečystatinykas. Paršas gulia volojas purvūse, teip ir nečystatinykas volojas bjaurybėse nečystybių savo. Anų paršų, nuo velnių apsėstų, buvo dvi tūkstanti, o nečystatinykų nesuskaityta daugybė.

Anus piktos dvasios apsėdo, o šius ne tiktai apsėdes[i] turias, ale tankiai ir pasmauga.

Apleidu jau kitas nečėstis, kurios par nečystatą užkrimta ant nečystatinykų, kaip tai bjaurios nešlovės, bjauriausia nabagystė, špetnios ligos, rožnios kaliekystės ir pats smertis gvaltaunas.

Pasiklausykiet nugis, kokiomis karonėmis Dievas karo[ja] už nečystatą.

Pasileidęs buvo svietas visas į nečystatas ir šitai ta palaistuvystė atvedė Poną Dievą ant išskandinimo cielo svieto ugulnu patapu. Penki miestai Sodomos ir Gomoros pasileidę buvo į griekus prieš natūrą. Dievas tokias anų bezbažnastis pagaliaus ant šio svieto regiamai pakarojo sudegindamas visus ugnia, iš dangaus išleista. O pagaliaus ir vieta žemės tos paliko apversta į ežerą smirdančio vandens.

Onaną užmušė Ponas Dievas noglu smerčiu ant ta pačia vieta, kur nečystą grieką su savi pliugavijos (Pr 38). Tokios pat karonės datyrė kitas, vardu Her (Pr 38).

Šventas Grigalius rašo, jog vienas bajoras, kurs girtas būdamas podę savo atvedė ant nečystatos, sekmąją dieną po papildymo nečystatos nognu smerčiu nuomirė, o po smerčio par ilgą laiką iš grabo liepsnos plakdamos ejo, kurios ne tiktai kaulus jo, ale ir patį grabą sudegino (D. Gregor 4, 32 Dialog).

Kitą motriškę žanotą antejęs slanius, nerazumnas bestija, begriešijant su svetimu toje pat vieto[je] pardūrė abudu su savo iltimis ir paskuo parodė vyruo tos prakeiktos nabaštikės (Romae Tito Imperatore).

Yra tokių nečystatinykų, kurius arklys užmušė. Yra ir tokių, kurius begriešijant vel[nia]s pasmaugė. Skaičiau, kad kitus besibjauriojant perkūnija užmušė. Apleidu jau kitas istorijas.

Žodžiu sakant, labai strošnioms karonėmis Dievas karo[ja] žmonis už palaistuvystes. Vainos, badai, marai, visu bjauriausias ligos, pagaliaus nogli smerčiai pula ant žmonių kuo tankiausiai už palaistuvystes kūniškas.

Rasi jums rodos, myliausieji, par daug didžiai be mieras ašrus Sūdas Pono Dievo ant nečystatinykų? Ai ne! *Justus Domine* (Ps 10, 8). *Teisingas yra Ponas Dievas*, nė vieno par miera nekaro[ja], ale tiek tiktai, kiek vertas yra jo nuosidėjimas. Nu kad aš čia tą Bažnyčią Šventą prišpetnyčio visokiomis bjaurybėmis, kad čia suvilkcio maitas, stervas ir kitas paškudnybes, ar nesakytumiat: ach! vertas yra tas kunegas, kad ant ta pačia vieta Ponas Dievas aną užmuštų. Ir slušniai teip sakytumiat, nes pati Dvasia Švenčiausia tai patvirtina, jogei tą Ponas Dievas užmuš, kurs gvaltą darys Bažnyčiai Šventai, – *Si quis autem templum Dei violaverit, disperdet illum Deus* (1 Kor 3, 17). Jei tada sienas tas ir tą šventą vietą sušpetnijus, tokios būt vertas žmogus karonės, nu kokios bėra verti karonės tie žmonys, kurie pačios Dvasios Šventos Bažnyčią ir dar Bažnyčią gyvą bjaurio[ja], mozo[ja], špetnija, visokias smarves velka į aną ir iš Numų Dievo padaro numais velnio? Mes, mes tatai esma ta gyva Bažnyčia Dvasios Šventos, nes teip sviečija Raštas Šventas: *An nescitis, quoniam membra vestra templum sunt Spiritus Sancti, qui in vobis est* (1 Kor 6, 19), – *Ar nežinot, jogei člonkai jūsų bažnyčia yra Dvasios Šventos, kuri jumysu yra*. Kokia tad bezbažnastis tą Bažnyčią Dvasios Šventos sušpetnyti tolie bjauresniomis smarvėmis nečystomis nekaip maitomis kokiomis? Argi nėra vertas toks paškudnyto[ja]s strošniausių karonių Dievo? Ir kas do dyvai, kad tus paškudnykus Dievas ašriai karo[ja]?

Antštikiat, myliausieji! Kuomi yra kūnas mūsų? Šitai Šventas Povilas Apaštolas apznaimija, kad yra člonkais Christuso Pono. *Nescitis, quoniam corpora vestra membra sunt Christi?* (1 Kor 6, 15). Galva mūsų visų viernųjų yra pats Christus Ponas, o mes visi Jo člonkais. Ach! JEZAU muno myliausis! kaipgi tu nekarosi tų žmonių strošniausiomis karonėmis, kurie člonkus kūno tavo Švenčiausio mozo[ja] ir špetnija jeib kokiomis nečystybėmis kūniškomis?

Teip sau dūmoju, kad visi žinot, jog sutverti esma ant abrozo ir paveikslo Traicės Švenčiausios! Ir tadgi mes atsivožijam tą skaisčiausį abrozą mozoti ir tepti mėšlais nečystatos? Pekla! ach pekla! Kame esi? Ko belauki nedeginusi tokius bezbažnykus, kurie atsivožija savo nečystatomis pačios Traicės Švenčiausios į pelkę nečystatų savo murdyti?!

Bet ar žinot, ką dūmo[ja] nečystatinykai? Anie sau tą mislija: kiek aš kartų jau dasileidau to grieko, o nieko mun piktai nestojos. Aha! nestojos nieko tau piktai! Pasakyk, meldžiamas, kurs teip dūmoji, kas tai do destis, jog tau nebrūpa viečnastis? jog nebipažįsti savo griekų sunkybės? jog nebelat širdis? Nečystata, nečystata vis tai padarė. Ana tavo protą apjakino, ana tau rodo niekais esant pagaliaus ir smertelnus griekus. Ana tau ir strošniausiūse griekūse guliant jau širdies nebgildo. Nečystata užkietino tau širdį (Jer 2, 24). Ana pričyna yra, jog šventvagišnai spaviednes atprovinėji, jog šventvagišnai ir Patį Poną JEZUSĄ priimdinėji. Ką dūmoji? Ar tai mažos karonės Dievo krito ant tavęs, kad čystai aklas radais ant proto? Kad iš to džiaugys, iš ko reiktų smūntyties? Kad į tokį apjakimą atejai, jog iš to girys, už ką reiktumiat ašriai verkti? Tas griekas atveda ant to, jog ir pačios Vieros Šventos išsižada, o ką su dideliu smūtku mūsų patys regiam. Nečystata atvedė daugybę į desperaciją, iš kurios vieni nuosišavo, kiti pasikorė, kiti nuosiskandino, o kiti patys savi peiliu nuodūrė. Nečystata atema griešnykuo spakainumą širdies. Grauzta ta kirmis be parstojimo sumnenę, par ką daugel ir iš proto išeita. Argi tai mažos karonės Dievo už nečystatą? Nečysti griekai tą asablyvai daro, jog paškudnykams kūniškiems nieko nebmačija nė vienas parsergėjimas ne nuo prietelių, ne nuo klebono, ne nuo koznadijų, neba nuo spaviednykų. Argi tad begalia didesniai be pakaroti Dievas nečystatinykus, kaip kad už anų kūniškas bjaurybes tokiu apjakimu proto ir užkietėjimu širdies pakaro[ja]?

Nestojos tau niekas dasileidus nečysto grieko? Tau rodos teip. Ale gerai tai įsidėk, jog nė vienas daiktas nepraeis, už kuri nebūtum tau atmonyta. Galia kokią smarkią upį užtvenkti lig laiko. Bet kad paleida tą tvanką, neišpasakytu smarkumu pula vanduo. Teip ir Ponas Dievas daro: užturia lig laiko rūstybę savo, ale kad ta rūstybė išsilies ant griešnyko, datirs nendznykas nemieruotai ašrios karonės.

Klausykitės gerai visi! Sakau su Šventu Povilu Apaštolu: klausykitės ir neapsigaudinkiat. *Neque fornicarii, neque adulteri, neque molles, neque masculorum concubitores... regnum Dei possidebunt* (1 Kor 6, 9–10), – *Nei kurvinykai, nei svetmoternykai, nei patys savėje griešijantys, nei tie, kurie sodomiškus griekus pildo, neapturės Karalystės Dievo.* Tas tada stojos tau dasileidant jeib kokio grieko nečysto, jog jau Karalystės Dievo nebgausi. Nečystatinykai! Sakykiat visi vienkartu:... *Sudievu, Dangau!* jau mes tavęs ant amžių nebregėsma! *Sudievu, šventieji patronai mūsų, patronkos mūsų, jau su jumis ant amžių nebgyvensma!* *Sudievu, Švenčiausia Marija Pana!* žegnojamos su tavimi ant cielos viečnasties! *Sudievu ir tau, JEZAU Christau!* jau nedžiaugsmos niekados iš regėjimo veido tavo švenčiausio. *Sudievu ant galo ir Tau, Ciela Traice Švenčiausia,* jau niekados nebregėsma nepabengtai gražio majesto[to] tavo.

Slušniai žegnojatės su Dangu visi kūniški paškudnykai. Nes Šventas Jonas Apaštolas kningose apjovijimo eiškiai rašo, jog *neregėjo Dangu[je] vietos dėl šunų ir begėdžių. Foris canes, et impudici* (Apr 22, 15). Šalin tada, šalin iš Dangaus, šalin nuo visų išrinktųjų ir nuo visų devynių chorų dangiškujų Dvasių!

Ach! Sūdžia teisingiausias! Kame gi duosi vietą dėl nečystatinykų? Klausykitės, necnatnykai, ir parsigąskiat! – *Pars illorum erit in stagno ardenti igne et sulphure* (Apr 21, 8), – *Dalis jų būs ežere, degančiame ugnimi ir siera.* Būs tada visi įmesti į ežerą ugnišką, siera degantį. Ar supratot? Būs įmesti į peklą. Ten dabarčiuo suprasiat, jog baisiai jums iškadijo svevalios

nečystos. Ten atsivers jums akys proto, kad par nepabengtus amžius, dieną ir naktį, mūčyti būsiat ugnia ir siera. O pri tų mūkų dar būs pridėtos ir kitos. Grauš jumis, krims kirminai peklos, grauš kirmis sumnenės. Kentėsiat strošnius speigus šalčio už širdies užšalimus, kentėsiat tamsybes strošnias už aptemymą proto, smarves baisiausias už kvėpinimos ant svieto kvapais gražiais etc. Mūčyti būsiat be jokio parstojimo. Mūčyti būsiat be jokios atlydos. Ar ilgai tas mūkas kentėsiat? Ach! strošnus daiktas! Ant amžių! Ant amžių! *Et fumus tormentorum eorum ascendet in saecula saeculorum, nec habent requiem die ac nocte* (Apr 14, 11), – *O dūmas mūkų jų garuos aukštyn ant amžių amžinųjų, ne atilsio beturės dieną ir naktį.*

Yra Dievas. Kaip tada tikiam į Dievą, teip ir į žodžius Jo pavyni esma tikėti, kurius mums pasakė. Juk tai paties Pono JEZUSO žodžiai, kad Dangu ir žemė praeis, ale žodžiai muno nepraeis (Lk 21, 33).

Sako mums Visagalis Dievas, kad *jei pakūtos nedarysma, visi prapulsma, – Nisi poenitentiam egeritis, omnes peribitis* (Lk 13, 5). Dėl Dievo! ar mislijat, kad Ponas Dievas nedaturės žodžio savo? Ach! apei tai negalia abejoti, nes eiškiai pasakė par Jeremiošų pranašą (Jer 1, 12). Atsibusiu gražojime muno, ir išpildysiu, ką pasakiau, ir vis tai stosias, kuomi gražojau. Pasakė Dievas Noe, jog patrotysiu visus griešnykus (Pr 6, 7). Teip ir stojos. Pasakė Abrahamuo, jog Sodomą ir kitus miestus, pas Sodomą esančius, sudeginsiu ugnia, – sudegino. Faraoną su visu vaisku paskandino marėje. Korę, Datoną ir Abironą su pačiomis ir su vaikais gyvus žemė prarijo ir gyvi į peklą nuograbėjo. Gražo[ja] nugis mums prapulčia amžina už palaistuvystes, jei nedarysma pakūtos, jei nespaviedosmos ščyrai ir nepasiprovysma. Bet jei to balso Mylaširdingiausio Dievo neklausysma, visi, – vierykiat mun, – visi iš tiesų prapulsma.

Ei! Myliausiejai! Ką turiam ant amžių prapulti, geriaus grįžkiam par ščyrą pakūtą pri Atpirkėjo savo! Nes nugis teip ant

mūsų yra mylaširdingas, jog pagaliaus pats mumis prašyte prašo tarydamas: *Venite ad me omnes, qui laboratis, et onerati estis* (Mt 11, 28). *Eikšiat pas munęs visi, kurie prociavojat ir apsunkinti esat, o aš jumis atgaivinsiu.* Klausykiamgi meilingo balso Išganytojaus mūsų! *Hodie si vocem Ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra* (Ps 94) etc. Pribūs mums ant pagalbos ir Švenčiausia Pana, dėl kurios pašlovinimo čionai susirinkom. Ana pati už mumis pričynavosias pri Išganytojaus.

[Spasabai ant atsikėlimo iš nečystatos: 1. Sergėties pryžas-ties, vedančios į grieką. 2. Martvyti pajautimus kūno, neduo-damas valios. 3. Ginties ir neprizvalyti ant gundinimų. 4. Būti užsilaikančiam pri valgio ir gėrimo. 5. Imties disciplinos ir kitų mortifikacijų. 6. Melsties karštai.]

Jezau ant kryžiaus prikaltas! Prikalk širdis mūsų pri kry-žiaus tavo, o mumis pačius Ronose tavo Š[venčiausiose] pa-slėpk. Tu šviesybe mūsų esi – apšviesk gi mumis! Tu apgynėju mūsų nuo žabangų velnio, gelbėk gi mumis! Tu priėmėju mū-sų – priimkgi mumis pri savęs. Užlaikyk mumis ne tiktai nuo grieko, ale ir nuo šašuolėčio jo. – Amen.

Parengė RITUTĖ ŠEPETYTĖ
Redagavo ALEKSAS GIRDENIS

Žodynėlis

absaliucija (l. absolucja < lot. absolutio) – (nuodėmės) atleidimas
antštikti (ž.) – suvokti, suprasti
apjovijimas (l. objawienie) – apreiškimas, apokalipsė
asablyvai (l. osobliwie) – ypač
atmonyti – atkeršyti, atlyginti
atprovinėti (l. odprawiać) – atlikinėti
atsivožyti (l. odważyć się) – drįsti, pasiryžti
blužnierčius (l. bluźnierca) – piktžodžiautojas
brantai – opos, raupsai
cacinė (ž.) – krūtis; krūtinė
cnata (l. cnota) – dorybė, dorumas
člonkas (l. członek) – sąnaris, kūno dalis

gatunkas (l. gatunek) – rūšis; padermė
gražoti (l. grozić) – grasinti
gvaltaunas (l. gwałtowny) – smurtinis, prievartinis
išrožyti (l. wyrazić) – išdėstyti, išaiškinti
kavoti (l. chować) – saugoti, laikyti
kengtis (ž.) – kenkti, būti blogai
koznadija (l. kaznodzieja) – pamokslininkas
krydva (l. krzywda) – skriauda
krydvyti (l. krzywdzić) – skriausti, daryti skriaudą
launakas (la. launags) – pavakariai, pusdieniai (valgis)
losnai (l. właśnie'łaśnie) – tartum, kaip
martvyti (l. martwić) – slopinti
metelnykystė (l. mietelnictwo) – juokdario, cirkininko veiksmi
mortifikacija (l. mortyfikacja < lot. mortificatio) – marinimas
necnatnykas (l. niecnotnik) – nedorėlis
nendznykas (l. nędznik) – vargšas, nelaimėlis
nepristauniai (nieprzystojnie) – nepadoriai
nesėdlyvai (l. niepowściągliwie) – be saiko
noglas (l. nagły) – staigus, netikėtas
nognas – noglas
nuodėja – nuodėmė
paušėdnas (l. powszedny) – kasdieninis, ne mirtinas (apie nuodėmę)
pavynas (l. powinny) – privalantis
pavynastis (l. powinność) – priedermė, prievolė
pažytkas (l. pożytek) – nauda
pluogavytis (l. pluogawić się) – terliotis, bjaurotis
pričynavotis (l. przyczyniać się) – maldauti, prašyti (už ką), užtarti, užsistoti
slanius (l. słoń) – dramblys
slušnus (l. słuszny) – prideramas, reikiamas, tinkamas
stanavytis (l. stanowić się) – ieškoti patelės, nerimti geidžiant patelės
strubkė (ž.) – trumpa liemenė, palaidinė
sumnenė (l. sumnienie) – sąžinė
suoslė (suoslia) (ž.) – rūpestis
sviečyti (l. świadczyć) – liudyti
uginti – skatinti, raginti
ugulnas (l. ogólny) – visuotinis
ukata (l. ochota) – laisva valia, noras
užsistanavyti (l. zastanawić się) – nusistatyti
užstražnumas (l. ostrożność) – atsargumas
uvožnas (l. uważny) – gerbtinas, garbus, kožnas uvožnas – kiekvienas, bet kas
uvožoti (l. uważać) – klausyti, įsidėmėti
zaliotos (l. zaloty, zalety) – sužadėtuves
znevoga (l. zniewaga) – apšmeižimas, nešlovė
žertavoti (l. żertować) – šaipytis, kvailioti
žudyti (ž.) – kankinti, kamuoti